

Marianne Magnussen er diakon og samfunnsviter. Gjennom det ideelle firmaet Varmere holder hun kurs i diakonal menighetsutvikling. En av hennes hjertesaker er å hjelpe menigheter å ta godt imot alle nye slik at de føler seg sett og ønsket i fellesskapet.

(KULTURENDRING TRENGS - CASE)

Se **for** deg en gudstjeneste som akkurat er **ferdig**, der alle rundt deg trekker mot **sine kjente**, mens **du** er **ny** og blir stående **aleine**. Hvis du står der med **kaffekoppen din** og **håper** at noen tar **kontakt**, **uten** at det skjer, da kan sekundene føles utrolig **lange** og **ensomme**. Når du har drukket opp, tar du kanskje på deg jakken og **sniker** deg ut, mens du **sier** til deg selv: "**Ikkje** tilbake hit!" Kanskje du ikkje har opplevd akkurat denne erfaringen, men det er ikkje uvanlig å ha erfart å føle seg utenfor når man er ny i en menighet.

(KULTURENDRING ER MULIG)

I løpet av **utdannelsen min ville eg oppleve mest mulig av Norge, og eg rakk å teste alle** landsdelene våre. På søndagene pleide eg å gå en i en lokal **menighet**. Disse årene blei eg kjent med mange studenter som **ikke** definerte seg som kristne, men som kunne tenke seg å **prøve** en **gudstjeneste**. Eg gleda meg alltid til at de skulle få **oppleve et kristent** miljø som betydde mye for meg. Men nesten alle steder skjedde det samme: Selv om rommet var fullt av vennlige og omtenkssomme mennesker, var det **ingen** som tok initiativ til å bli kjent med mine gjester. Gradvis forstod eg at dette handla om **norsk** kultur og eg blei meir og meir **overbevist** om at det var **umulig** å gjøre noe med det. Eg følte meg **frustrert** og **oppgitt med tanke på dette**. Men **så** en vinterkveld i Trondheim i 2011 fikk jeg en **aha-opplevelse**. Plutselig innså eg at **Gud**, som har **opprettet** menigheten, er den som **kjenner** menighetens **potensial**. **Idealet** for inkludering viser Det nye testamentet oss gjennom **mange** kjente bibelvers, for eksempel «Jeg var **fremmed**, og dere tok **imot** meg.» «Legg **vinn** på **gjestfrihet**» og «La **alle** mennesker **merke** at dere er **vennlige**» Et annet viktig vers, som ikke er like kjent, er: «**Ta** derfor **imot hverandre slik Kristus** har tatt imot **dere**». Den kvelden forsto at sånne oppfordringer viser oss at det å ta **godt** imot nye **er mulig, til og med** i Norge! For Gud ville vel ikkje gitt menigheten et **så** tydelig kall hvis det **ikkje** var oppnåelig? Og eg forstod at det ikkje gav **mening** å gi **opp**, men at det var mye meir logisk å **samarbeide** med Gud om å **forløse** dette potensialet.

(FORSKNING KAN GJØRE KULTURENDRING ENKLERE)

Eg huske at eg blei **skikkelig** entusiastisk og bestemte meg **samme** kveld for å bidra gjennom å forske på hvordan menigheter i **praksis** kan bli **meir inkluderende**. Eg oppdaga **fort** at dette var en **problemstilling** som veldig mange kristne fellesskap var **klar** over og **ønska** å ta tak i. **Det** var oppmuntrende. For å både **forstå** hva som hindrer inkluderingen og finne **løsninger** på dette, måtte eg **kombinere** ulike fagfelt. Særlig

trengte eg teologi, sosialpsykologi og sosiologi. Først skreiv eg en **masteroppgave** om en menighet i Trondheim, og etterpå hadde eg **spørreundersøkelse** for **1000** personer fra ulike kirkesamfunn og landsdeler. I denne type forskning må det være **frivillig** å svare på undersøkelser. Det gjør at vi ikkje kan vite om tallene er **heilt** nøyaktige, og derfor må vi fokusere på **tendensene**. Og Eg fant **mange tydelige tendenser** på **tvers** av menighetene, så eg har et **godt** grunnlag for å si noe **generelt om norsk menighetsliv**.

(KULTURENDRING ER VIKTIG UT FRA CASER)

I **alle** menighetene var det en **betydelig** andel **nykommere** som **ofte** sto **ufrivillig aleine** på kirkekaffen. I gjennomsnitt 30 %, altså **3** av 10. Se **for** deg at det kommer **ti** nye på **kirkekaffen** en søndag i din menighet. Sju av ti har noen å snakke med. Noen er der som par, andre har på egen hånd blitt kjent med noen faste og andre igjen har blitt oppsøkt av noen ildsjeler som pleier å se etter nye. Men tre personer står aleine. Den ene har aldri vært i en menighet før og har behov for å stille spørsmål om gudstjenesten, men veit ikkje om det er innafor. Den andre er flyktning fra en varmere kultur som kjenner på utenforskap i samfunnet og hadde håpt at menigheten var et sted man kunne få norske venner. Den tredje har lite nettverk, og har vært innom menigheten et par ganger, men ennå aldri blitt kjent med noen. Hun er for sjenert til å selv ta initiativ. Disse tre casene er basert på mennesker jeg har møtt som har vært nye i norske menigheter. Hver eneste person som står aleine på kirkekaffen har en unik historie og unike gaver som menigheten trenger. Men en opplevelse av å ikke føle seg sett og ønsket kan gjøre at man ikke kommer tilbake. Derfor er det så viktig at alle blir møtt på en god måte allerede første gang de er de. Nå skal jeg gi deg to tall som du kan bruke hvis du har lyst inspirere menigheten din til å jobbe mer for at ingen nye skal stå aleine. Tallene går igjen i flere ulike funn, og derfor er de lettere å huske. Det er 2 og 95.

(KULTURENDRING ER VIKTIG UT FRA STATISTIKK)

Bare 2 % av de faste prioriterte høyest å snakke med nye under kirkekaffen. Det er altså nesten ingen som ser på det som sin hovedoppgave å ta rollen som vert. Det ta så få tar denne rollen naturlig, sier noe om at norsk kultur ikke er spesielt gjestfri. Mange sosiologer har skreive om at norsk kultur er **reservert** overfor nye. Vi dras mot de vi **kjenner** og de vi **veit** vi har mykje til **felles** me. Det kan også se ut til at nordmenn generelt synes at det er energikrevende å bli kjent med nye. Vi foretrekker å investere energien i et stabilt nettverk. I tillegg har vi en sterk verdi i å være **selvstendig**. Det kan gjøre at vi **nøler** med å hjelpe nye inn i miljøet vårt, i tilfelle de vil klare seg **sjøl**. Men bare 2 % av de nye ønsket å være i fred på kirkekaffen. Noen få prosent er likegyldig, og 95 % ønsker å bli hilst på, bli kjent med noen og bli invitert med i en gruppe. Disse kulturtrekkene våre gjør at det **generelt er** utfordrende å være **ny** i et norsk miljø, til og med for nordmenn. Og disse kulturtrekkene drar oss **lengre** vekk fra det bibelske idealet om hvordan vi skal møte de vi ikke kjenner. Men 95 % av de som gikk **fast** i en menighet syntes det var viktig at nye **føler** seg

inkludert. Og de fleste syntes at de burde prioritere nye **nye** oftere enn det de gjorde. Dette viser at menighetene ønsker en **kulturendring** i egen miljø!

USIKKER PÅ OM DETTE TRENGS:

Så: Neste gang du er på kirkekaffe, kanskje du kan tipse de du snakker med om tallene 2 og 95. Bare 2 prosent nye vil være i fred og hele 95 prosent nye vil bli kontakta. Bare 2 % faste prioriterer høyest å snakke med nye, men hele 95 prosent faste synes at nye må bli inkludert. Med andre ord: Flest mulig trengs i inkluderingsdugnaden!

(KULTURENDRING MÅ MAN TA STEG FOR STEG)

Men.. hva om du synes at det er for **vanskelig** å ta initiativ til å snakke med en ukjent person? Eller hva om du synes det er for **energikrevende** å bli kjent med fremmede? Eller hva om du har for stort **behov** for å prate med de du kjenner? Eller hva om du ikke en gang **vet** hvem som er ny? Dette er noen av de vanligste hindrene for inkludering. De aller fleste som går i menighet har mange hindre samtidig. Dette har eg kalt Inkluderings **hinderløype**. **Kombinasjonen** av sånne hindre kan lett føles **overveldende**. Da hjelper det å jobbe med **ett** og **ett** hinder om gangen. Det hjelper også å **samarbeide i team**. Når vi kan spille på hverandres styrker, er det mye meir lystbetont og overkommelig.

(KULTURENDRING HAR SKJEDD GJENNOM KURSET MITT)

Norske menigheter **vil** være inkluderende. Og siden den vinterdagen i 2011 har eg hatt en uslokkelig tro på at dette er mulig i praksis. For å hjelpe menighetene å **realisere** sine verdier om inkludering, har eg laget et **kurs** som heter **Varmere kirkekaffe**. Målet med kurset er at alle nye skal bli møtt med **varme**, **interesse** og **anerkjennelse**. Kurset kombinerer forskningsbasert undervisning med praktiske øvelser og veiledning. Det er et **breddetiltak** som skal styrker **eierskapet** til menigheten slik at man går fra å opptre seg som **stamgjest** til å ta rollen som som **vert**. Samtidig jobber vi i grupper, slik at alle som vil kan samarbeide med andre om inkluderingen. Undersøkelser har vist at Varmere kirkekaffe har gitt økt motivasjon og økt mestring av å inkludere. **Tilbakemeldinger** som har gått igjen, er at kurset har ført til blant annet til større **bevissthet** om nyes behov, flere **initiativ** til inkluderings tiltak og flere som **prioriterer** å snakke med nykommere. Det å forandre en kultur tar **tid** og menighetene må **følge opp** tematikken i etterkant. Men kurset gir **felles forståelse**, **språk**, **verktøy** og **trening** til å jobbe sammen om inkluderingen på en **målrettet** og **effektiv** måte.

(KULTURENDRING HASTER)

Du **leser** sikkert i avisene at det e **økende** interesse for **tro** i landet vårt **nå**. Mange **fleire** enn før er nysgjerrige på **Bibelen**. Blant de som e **søkere** e det også **mange** som lurere på om **menighet** e nokke for de. Og **når som helst** kan en **sånn** person dukke opp i **din forsamling**. Tenk om nye ikke lengre stod ufrivillig alene, fordi fellesskapet skjønnte behovene og var i stand til å møte de. Tenk om du kunne **anbefale** kirkefremmede å besøke menigheten din og regne med at de kom til å bli møtt med interesse og anerkjennelse, **uansett** om **du** va der eller ikke. Tenk om menigheten din i tiden fremover tok varmt imot **alle** de som er på vei.

(KULTURENDRING KREVER BÅDE BØNN OG ARBEID)

I mange år har eg tatt nye **planter med** inn i stua. Etter **kort** tid har de som regel vist tegn på **mistrivsel**. Da har eg alltid tenkt at det er fordi eg **ikkje** har grønne fingre. Men en dag leste jeg at **grønne** fingre handler om **kunnskap, innsats og tålmodighet**. Det er tilgjengelig **også** for meg. Varmere kirkekaffe skal gi grønne fingre med **mennesker**, sånn at vi **forstår** hva nykommere **trenger** for å trives i storstua vår, menigheten. Gjennom forskning har eg funne ut kossen vi i **praksis** kan gjøre dette. Men **inkludering** i fellesskapet handler ikke **bare** om **kunnskap, innsats og tålmodighet**. Dypest sett handler det om å **ta imot** de **nye slik Kristus** har tatt imot oss. **Derfor** er **bønn** et godt sted å begynne. La oss be om **hjelp** til å **utvide** hjertene våre sånn at vi **alltid** har **plass** til en ny person rundt **kirkekaffibordet** vårt. Og la oss i **tillegg** bruke **alle** våre ulike ressurser og fagfelt på å legge til rette for et **miljø** der nye opplever seg **sett** og **ønsket**. **Vi** kjenner at vi har **personlige og kulturelle** hindre, men Gud kjenner **potensialet** vi har som kristent fellesskap. Og **Den hellige ånd** e **hovedaktøren** i menighetsutvikling. De e **deffor** de e **mulig**.

Varmere kirkekaffe er tilgjengelig for menigheter over hele landet, både fysisk og digitalt. Det er mulig for frivillige å være kontaktpersoner og lede prosessen på vegne av menigheten. Det finnes også tilskuddsordninger som gjør at kurset kan tilpasses ethvert budsjett. For mer info om kurset og forskningen bak, se nettsiden varmere.no/kirkekaffe

